

LA BARRETINA

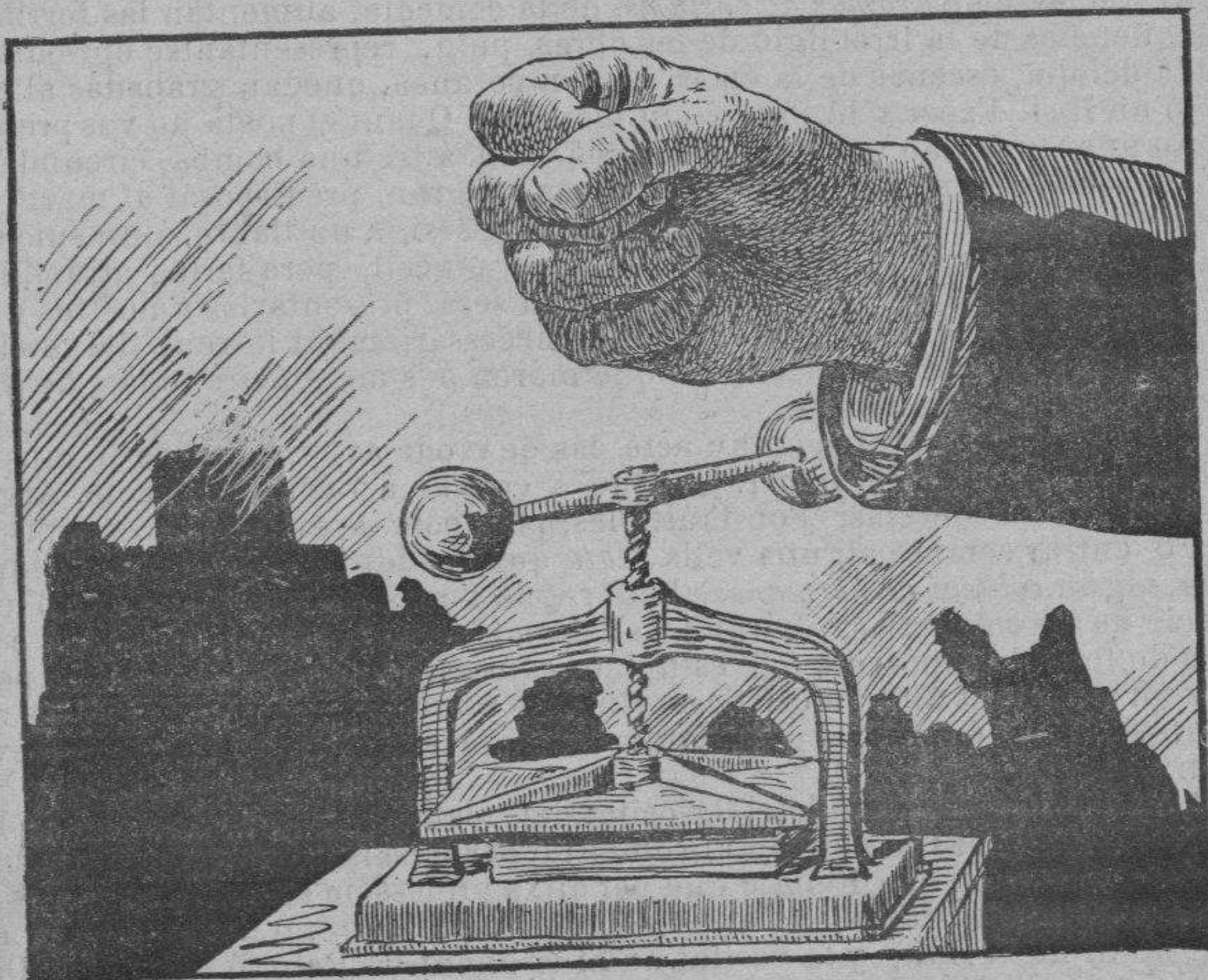
SETMANARI POPULAR HUMORÍSTICH Y LITERARI
Deslligat de tot partit polítich

SORTIRÁ CADA DIUMENGE

ENCÁRRECHS Y CORRESPONDENCIA.—MOLAS, 24, ENTR.º, 1.ª

Número solt 5 céntims
Atrassats 10 céntims

SUSCRIPCIÓ: Un any 3 pessetas.—Mitj any 1'50
Los suscriptors del inter or, rebrán lo folleti encuadernat

Exercicis de forsa

ULTIM FOLLETÍ DE **L' HOME DEL SACH**
PENÚLTIM FOLLETÍ DE **DIA FELÍS**

LA SETMANA

UN GRAN PROJECTE

II

La *irreligió* es la nota característica (junt ab alusió immoral) del actual art dramàtic. En lo teatro profà ¡quins dramas y quins poetas! Representan un *argument històric*? Allá veureu al inquisidor de l' Espanya antiga, perseguint ab sanya y tenacitat al ignocent, aplicant ab sas propias mans teyas encesas al costat de las verges, que es com s' imaginan al individuo de Sant Ofici, els poetas d' aquest sigle; allá veureu pintats com monstres de tirania y d' iniquitat á Prínceps que la imparcial historia califica de justos y benéfichs; allá sentireu cantar las glorias del moro, ab sos tarongers y llimoners, sa indolencia y afeminació; la grandiositat del protestantisme ab mil y una maravella que vos hi enganxarán postisas; la ignoscencia dels juheus espulsats y dels moriscos desterrats; al mateix temps que 's deprimeix al Cristianisme, se ridiculisan sos dogmas, se fá xacota de sa disciplina, s'escarneixen sas ceremonias y s' insulta á sos ministres.

Al tractarse de *dramas de costums*, de la comedia, aumentan las terribles conseqüencias de la irrel-ligió de las obras, puig, representantse episodis de la vida del día, escenas de la época contemporánea, quedan grabadas al cor, com si ab Risil d'acer s' hi haguessin modellat. Quant el poeta no vos presenta á un anarquista ab una teya á una má y á l' altre una bomba, circundant-lo d' un idealisme noble, d' un cor generós, y gran, predisposat al martiri y al sacrifici, es que te feyna en pintar á un assésí, á un lladre, á un suicida, ab tots los coloretts simpátichs que trova son pincell, pera ferlos atractius y divinisar aquells vicis. Lo menos que farán será presentarlos á nostres ulls, com lleugera é inconcient palla que mou necessariament lo vent del fatalisme, ó com Quixots de nobles ideals que moren ó 's matan circundats de gloria y respirant romanticisme.

Y arrivém á las pessas en un acte, las de moda avuy, aquellas de música chillona, anomenadas *género chico* que 's cotisan á 7 céntims l' acte. Argument d' aquestas obretas? Son múltiples; pero com argument ó com episodi hi ha d' entrar sempre alguna vella *beata* que vos pintan com á tipo de hipocresía, algún *col-legi de hermanas* ahont regna l' avaricia més radical y l' explotació de las colegialas; alguna joveneta mística que vos representan com á tipo de luxuria hipócrita, ó d' estúpides colossal, segons'ls gustos dels poetas; y tot amanidet ab humoristicas alusions á tal ó qual dogma, chistes rebuscats sobre tal ó qual religiosa cerimonia y picarescas *indirectas* á las severas virtuts cristianas.

Aquesta es la terrible irrel-ligiositat del teatro profà d' avuy; totas las obras están renyidas (ó per son argument ó per la salsa que l' adoban) ab la veritable filosofia, ab la Religió que per ditxa professém els cataláns y fins ab l' art, ab el plaher artístich y ab el goig estétich, que no hi ha poesia y art ahont no hi ha veritat; y la veritat no hi es ahont la Religió es befada, Deu escarnit, y las virtuts fetas objectes de broma y de xacota.

Escrit aquest article, nos enterém d' un llarch *suelto* que *El Diluvio* dedica al futur teatro. Si 's tractés d' un periódich sério, il-lustrat y digne, con-

testariam á las tonterias sosas ab que 'ls de la Plassa Real impugnan aquest projecte teatral; pero tractantse d' un paper de qui tothom sap son parentiu ab la odiosa *Salvadora*, y ho saben sobre tot tants infelissos que hi varen deixar las calsas, que está escrit ab los peus en quant á literatura y que al tractar de cosas sérias, dona probas d' una ignorancia enlayrada á la milésima potencia; tractantse de gent d' aquesta calanya, lo millor es passar de llarch. Pero consti que un individuo de la Empresa nos ha assegurat que es fals é inexacte en totas sas parts lo que *El Diluvio* assegura.

Are nosaltres dirém al *cco de las cloacas* que renuncií á treurer punta á las noticias; la nota humorística exigeix més talent que la seria, y ¡cregui *El Diluvio!* per lo mateix que exigeix més talent, está molt per sobre dels arrugats cervells *diluviescos*. Y si algú estranya aquest modo de parlar, pensi que ho fém pera fernos entendre del *Diluvio* parlant el seu llenguatge. Parlarli ab cultura; sería parlarli en grech, puig que aixó de cultura es un plat que no sap *El Diluvio* con se menja.

RAMON DE MONCADA.

Moscas d' ase

Primera y es vironera

Fa pochos días á Esparraguera ab motiu de l' inauguració de la societat catalanista «La Coronela» va haverhi un mitin que ni havia per llogarhi cadiras. Al principi tot anaba molt bé, pro apenas habían acabat de llegir las adhesions els representants de varias societats; va aixecarse un *republi gos* (volia dir có) que va bramar tot lo malament que va sapiguer; sentir aquell bram, y aixecarsen desseguida altres, com si aquell hagués sigut la senyal va ser cuestió de pochos moments.

Y entre 'ls brams dels federals, els lladruchs dels republicans y las hippocrisnadas dels esquilats, se va armar tal cridoria que 's va tenir que declarar sospés el mitin. No falta qui assegura qu' aixó ja estava preparat per ridicolísá 'l catalanisme, lo que no tindria res d' estrany sapiguent que qui son los liberals.

Ens alegrém d' aixó perquè aixís obrirán los ulls alguns catalanistas qu' esperan satisfer sas aspiracions ab lo corromput regim actual. Desenganyinse, 'ls liberals no 'ns poden donar altre llibertat que la dolenta y aquesta ni l' esperém ni la desitjém, ni la volém.

Y com que ja m' he cansat
y al ruch mes moscas no pican
's despedeix de vostés
son servidor.—VONAJIZA.

CRONICA HUMORÍSTICA

DIÀLECH

—Passihobé senyora Pona.
 —Ah Francisqueta, es vosté?
 —¿Hont va tan atrafagada?
 Casi may en lloch la veig.
 — No m' en parli Francisqueta
 mes no puch sorti al carré
 sense que al deixar ma casa
 no hi dongui l' últim adeu;
 y 'm sap greu qu' encar que vella
 m' agrada viure...

— Just es;
 pro perque te tanta por?
 are ray que á tort y á dret
 hi han tranvías, *Catalanas...*
 — Aixó es tot lo meu torment;
 'ls tranvías.
 — Pues m' estranya.
 — Es molt sencill.

— No comprench.
 —¿Que no llegeix el diari?
 que no veu que 'ls fils aquets
 que hi porta enganxat ei pal
 que 'n diuhen... just, un *tropell*,
 se trenca y á n' el que toca
Requiescat in paso amén.
 L' altre día va trencarse
 y va tocá á dos ó tres;
 y segons diu lo diari
 cap d' aquells sorti sencer.
 — Sí que donchs senyora Pona
 te rahó.
 — Rahó? ja ho crech.
 Ja l' hi dich qu' aném be á Espanya
 y tot per aquets governs
 que... ay! senyora Francisqueta

no 'n puch parlar, que m' encench
 las sanchs quant contemplo
 que á n' aquet *gran home* inglés
 pot fer y desfer tot quant vullga.
 Jo que ab cor plé de content
 miraba lo del *Transvals*;
 arà aquella gent ¡pobrets!
 han rebut cada pallissa
 que ja dich, no tindrán fret.
 Desde *allavoras* d' en *Tronja*
 que no han fet de bo res mes.
 — Compren are Francisqueta
 la raho del meu torment?
 qu' una surti tant tranquila
 tenint lo perill inmens
 de que en lloch de casa seva
 la portin á Santa Creu.
 Vaija aixó jo no m' ho empasso
 si fos home, ¡Deu del Cel!
 guarniria *borricadas*
 á cada cap de carré
 y l' *Eulétrich* no passaba,
 mes Francisca que hi farém
 som donas; ja no existeixen
 la gent d' aquell nostre temps.
 — Te rahó senyora Pona
 els homes ja no son res
 sols son bons per dur faldillas
 ¡si tornaban aquells vells
 Barcelona s' enfonsaba!
 — Las onze... dispensi mes
 encar tinch que aná á plassa.
 — Es vritat y jo també
 passihobé senyora Pona.
 — Francisqueta hasta després.

BOCA CECA.

A LA VORA DEL FOCH

Es lo Sant del papá; aquest acompanyat de sa esposa, fill, parents y altres convidats está á la taula, y veyent que 'l nen se treu lo mocador pera mocarse, li diu: ¿no sabs que la Urbanitat diu que aixó no 's fá devant de las personas.—Sí; respon lo noy, pero l' Urbanitat diu, devant de personas decentas.

V. OTNAC.

— Estant una familia de tertulia y reparant la mare que 'l seu noy entraba sens donar lo deu vos quart, li digué tota seria.

— Que fan las bestias cuant entran en una casa. A lo que respongué lo noy assentantse ab los de la reunió.

— Se posan entremitj de las altres.

Passaba per un carrè una senyoreta tot depressa y en direcció contraria venia un gomós elegant y embabiecat ab una noya que recolsada en un balcó miraba al carré, cuant aquest doná una forta trepitjada á la primera que li feu sortir de sos llabis un

¡Ay tocayo!

Lo jove 's gira y fent la mitja rialleta després del dispensi corresponent pregunta:

—Perque prenda?

—Perque 'm dich Bárbara!

TRANQUILITAT.

Donya Pepa

(Continuació)

Lo salt que doná de las monjetas y el bacallá remullat *faysá del pobre* als bons talls, lo feu tornar gurmant, alimentantse tant sols ab menjars forts, bevent vi y licors á tot *pastu*, doná per resultat que comensa á engrossirse, tornarse fexuch, pintantseli sa cara y tot lo cos d' unas tacas moradencas, posantseli ia punta del nas vermella com si la banyés ab mangre, d' un vermell fort, espurnejant, com si hi portés un llumet dintre que parexia talment que se hi pogués encendrer un misto, y de la *noche á la mañana* ab un corre-cuyta que rés hi fou á temps morí d' un omplenament, tenintlo que tancar ab grans pressas en lo bagul tement qu' anava á explotar com una bomba.

Are riu tota sola; si esmorsa no dina, amén dels días que 'ls passa de sol á sol fentse creus á la boca, y anant d' una parada al altre de la plassa per si alguna venedora compassiva li dona algun retall per enganyar la gana.

Totas las donas de la plassa conexen la seva historia; fentla anar de la taula de la carniceria á la barraca del bacallané, de rebot, com una pilota, y donya Pepa per quí; y donya Pepa per 'llá, li acaban de fer perdre lo poch magí que li queda, entabanantla ab lo goig que fa, y donantli algún parrach qu' ella es dona molta pressa en engiponarsel, essent lo entreteniment y riota de todas las paradas.

Per Nadal, Corpus y Sant Joseph surt més engallarada que may; y passa per la plassa ab ayres majestuosos, mirant enorgullida com una sobirana d' un cantó al altre, sens respondrer ni escoltar á ningú, corrent pe 'ls carrers fins negre nit y aguantant las bromas de la quitxalla que fins li endressan algún tronxo ab l' afany de fer blanco ab aquell inmens cabás farcit de trenta mil endróminas, y qu' ella rumbeja en son cap ab mes orgull que la señora més vanitosa passeja lo seu gorro per las ramblas.

¡Pobre senyora Pepa! Algunas voltas fins han fet passos per tancarla; s' ha negat á ferho; diu que 's tanquin los bojos, que ella ab lo que te per viurer no necessita á ningú, y que fora una baxesa qu' una senyora del seu rumbo anés á morir en un cul d' hospital ó al hospici, preferint passar gana víctima de sa mania y rodar pe 'l mon essent la riota de la gent, recreantse las orelles somrient ab satisfacció benigne y estufantse com un erissó cada volta qu' algún mofeta li fa barretada y li diu en alta veu ¡quin goig que fa donya Pepa!

C. SAMA.

REGLES D' URBANITAT

Segons los sabis romans
tens que rentarte las mans
que anar brut y portar guants
fa molt cochino.

Al matí t' aixecarás
y la cara 't rentarás
que al carrer no hi surtirás
ple de lleganyes.

Segons lo temps y tu ho creus
tens que rentarte los peus
que portarlos bruts, ja veus
com sempre poden.

Si may al puesto escusat
hi vas per necessitat,
no 't descuydis lo sellat
d' algun diari;
perque, y 't dono un concell,
no fentho á n' el papé aquell
deixerás lo teu sagell
en la camisa.
En lo cap la netedad,
es de gran necessitat
puig que si pot fe un remat
de bestioletes.

JAPET

DE TOT ARREU

Desde avuy trasladém nostras oficinas al carrer de las Molas 24, entresuelo primera, e hont deurán dirigirse tots los encárrechs y correspondencia pera nostre periódich.

— Nostres llegidors que vulgan encuadernada la pessa que acabém de publicar en lo present número «L' home del sach» mitjantsant lo pago de 15 céntims se 'ls encuadernará en nostra Administració. Als que 'ls hi faltin folletins se 'ls hi facilitarán á 5 céntims cada un.

— La tercera conferencia moral que lo Rvnt. J. Cardona doná lo diumenge passat en los salons de Joventut Católica, 's vegé com las dos anteriors molt concorreguda pera sentir dels llabis del elocuent sacerdot lo desentrotllo del tema «Debers del home envers sos semblants».

— En lo Centre Moral de S. Francisco tingué lloch lo diumenge passat una escullida y variada sessió de escamoteig á carrech del ilusionista Sig-Luis d' Hary, essent molt aplaudits tots los números que executá.

— Al mateix día, en los salons de la Associació de S. Lluís Gonçaga de la Parroquia de Sant Pau, tingué lloch una vetllada en honor del Sr. Ecónomo de dita Parroquia Rvnt. Joseph Bruquetas, Pbre., essent tots los que hi prengueren part molt aplaudits.

— També es vegé molt concorreguda la vetllada recreativa que celebrá la Associació de Lluisos dels Angels la nit del día de S. Joseph.

— La vetllada que l' Institut Salesiá de Hostafranchs celebrá lo diumenge passat y que dedicaren al Excm. é Iltrm. Sr. Bisbe ab motiu dels seus días y de la primera desena de la fundació de la casa, sigué un vardader acontexement. A las quatre 's trobavan tots los patis del espayós edifici rublerts de personas que desitjaban vesar l' anell del venerable Sr. Bisbe qui fou rebut als acordes de la marxa Real executada per la Banda del mentat Institut. Despres de visitar la capella, lo Sr. Bisbe 's dirigí al saló d' espectacles pera sentir las poesías que llegiren 'ls joves Srs. Font (M); Pagés, Oriol, Amorós, Redolat, Muñoz, Messeguer y las armoniosas composicións que executá la Banda baix l' experta direcció del Sr. Pau Plans.

Doná fi á la vetllada un parlament de gracias del Sr. Bisbe, qui doná á tota la concurrència sa pastoral benedicció.

Nostra enhorabona al P. Ayme organisador de tal festa, que segurament recordarán ab gust tots cuants hi assistiren.

— Solemnísima resultá també la sessió que en los salons de l' Associació de Católichs celebrá la secció catequística dels Lluisos del Betlem ab motiu del quint aniversari de sa fundació.

En la presidencia hi vegerem al Ecónomo de dita Parroquia Dr. Llor acompanyat del Rvnt. Verdaguer y alguns individus de la Junta y diferents representants d' altres Asso-ciacións germanas.

La part literaria sigué á cárrech dels socis Vallverdú, Colomer, Anglada, Morelló, Bertran, Usall, Verdu, Fargas (A) y Ribas.

Lo discurs de fondo encarregat al Sr. Secretari de la secció de Arts y Ciencias estigué molt acertat en lo desentrotllo del tema «Del poderoso influjo de la lectura sobre las costumbres» essent com los demés molt aplaudit y felicitat per part de la nombrosa concurrència.

També foren aplaudits los joves Juliá, March y Graells (A) en la execució de las pessas múscals.

— No menos solemne y concorreguda sigué la que doná l' Academia de Sant Just y Pastor en los claustres de Sta. Ana en obsequi al Rvnt. Dr. D. Joseph I. Gatell, ab motiu de la celebració de sa festa onomástica. A las 4 en punt y baix la Presidencia del mentat Rvnt. Sr. y del Canonge Vilarrasa, comensá tan amena festa en la que llegiren bonicas poesías los joves Mesalles, Armengol, Pou, Villá, Serra, Velez, Marcet, Sala, Tort, Coma, Vá, Fornols, Virgili, Berenguer, Roca (P) y Mas, execután armoniosas composicions musicals los Srs. Rvnt. Solá, Velez, Lafuente, Vá. Paredes, Guell, Pomareda; mereixent especial menció l' himne de felicitació que cantá lo cor de noys, quina lletra es del Sr. Pradell y la música del Sr. Solé.

Lo Rvnt. Sr. Rector doná las gracias per medi d' un potent fonógrafo. La concurrència que assistí á tal festa quedá del tot complascuda.

Al día següent en lo teatre, la secció dramática representá lo drama del mentat Dr. Gatell (nostre censor) «San Hermenegildo» essent molt aplaudits los joves Paredes, Marcet, Fornols, Vá, Cabedo, Velez, Berenguer, Pino, Fló, Pou y Tort.

— Lo Centre Angelich de Hostafranchs també celebrá lo día de S. Joseph, ab una vetllada, declamant boniques poesías los socis Srs, Serra, Zurita, Obiols, Ballester, Lalau, Fenollosa, Masdeu, Badol, Altisen, Aixelá cantant airoas composicions musicals lo coro de dit Centre baix la direcció del Sr. Serra. Los discursos que foren del agrado de la concurrència estigueren á cárrech del President de dit Centre Sr. Palomera y del Rvnt. Guinart.

La nombrosa concurrència que hi assistí sortí del tot satisfeta.

DE FORA

En lo Centre Popular Instructiu de Calella, tingué lloch lo diumenge passat al vespre, la representació del drama bíblich «Lo fill pródich», per quin motiu 's vegé dita societat molt concorreguda.

— També 's vegé en extrém concorreguda la vetllada que 'l Centre Católich de Arenys de Mar, organisá pera lo día de Sant Joseph. En ella llegiren bonicas composicions literarias los joves Srs. Miquel, Font, Nogueras, Daniel, Tomás, Barrera y Bras, essent confiada la part musical als Revnts. Soler, Viñals y 'l Sr. Niella. Després los joves de la seccio dramática Srs. Miquel, Salich, Quera, Tomás, Clará y Barrera representaren las obras «Nit de sanch» (Pradell) y «El Gitano tijeras», essent tots molt aplaudits.

PASA TEMPS—
XARADA

L' altre dia tan corria
 que distret, ne vaig topar
 ab la *total*, frente á casa
 que mitj tonto 'm va deixá.
 Vaig malehí l' *hú*-segona
 que 'm va ocasionar tan mal,
 y més quan aquell *guindilla*
 me diu; *tres-cuatro* no será
dos-cuatro mi vida he visto
 hombres así *capsigranys!*
 ¿Total por un *xiribech*
 se ha *ponido* V. á gritar?
 Sort que soch de bona pasta
 ó sino ja 'ls dich ben clá.
 que l' agafo y l' estusino
 de cap contra la *total*.

May mengis.

Targeta

ANITA LABRER

Formar ab las presents lletras, degu-
 dament combinadas, lo nom d' un set-
 manari catalá.

V. OTNAC.

*

Las soluciones en el número próxim.

SOLUCIONS AL NÚMERO 5

A la conversa.—*Pepeta*.

A la fuga de vocals:

Ploreu ploreu ninetas
 que 'l poble está malalt,
 te mal á la xaveta
 veyeu si 'n te de mal.

SERVEYS DE LA
COMPANYIA TRASATLANTICA
DE BARCELONA

Duas expedicions mensua's á Cuba y Méxich, una del Nort y altra del Medi
 terrani.

Una expedició mensual á Centre América.

Una expedició mensual a Rio de la Plata.

Una expedició mensual al Brasil arribant fins al Pacífich.

Tretze expedicions anyals á Filipinas.

Una expedició mensual á Canarias.

Sis expedicions anyals á Fernando Poó.

156 expedicions anyals entre Cádiz y Tanger arribant fins á Algeciras y Gi-
 braltar.

Las fetxas y escalas s' anunciarán oportunament.

Pera més informes, acudeixis als Agents de la Companyia

Francisco Badia, impresor Doctor Dou, 14.—Barcelona